

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 2 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. SB.5.1.1 · Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Şemadaki iki rolü doğru adlandırır.	3
a)	Bir roldeki alışkanlığın (kitap okuma, kayıt tutma, uyumlu çalışma vb.) diğer role katkısını mantıklı biçimde açıklar.	5
b)	Etkilenebilecek bir rolü belirtir (ör. halk oyunları oyunculuğu ya da ablalık).	2
b)	Etkinin nedenini zaman ve sorumluluk açısından açıklar (provalarla aynı akşamlara denk gelmesi, kardeşine yardıma zaman kalmaması vb.). Olumlu bir etki gerekçesiyle yazılırsa da kabul edilir.	5

a) Örnek cevap: Okuma kulübü üyeliği ve ablalık. Elif kulüp sayesinde her ay kitap okuma alışkanlığı kazanıyor. Bu alışkanlık sayesinde kardeşi Ela'ya okuma çalışmasında daha iyi yardım edebiliyor.

b) Örnek cevap: Halk oyunları oyunculuğunu etkileyebilir. Provalar da haftada iki akşam yapıldığı için koroyla aynı akşamlara denk gelirse Elif provaları kaçırabilir ve ekibindeki uyum bozulabilir.

Sık hatalar: Rollerini birbiriyle ilişkilendirmeden ayrı ayrı anlatmak; Rol yerine grup adını yazmak

2. SB.5.1.1 · Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kulüp başkanlığı sayesinde ailesinin atıkları ayrı toplamaya başladığını açıklar.	5
b)	Annesinin gönderdiği bez torbaların kulübün kampanyasına ve Zeynep'in başkanlık görevine destek olduğunu açıklar.	5
c)	Bir kişinin farklı gruplardaki rollerinin birbirini (karşılıklı olarak) etkilediğini belirten bir genelleme yazar.	5

a) Örnek cevap: Zeynep kulüpte öğrendiklerini evde anlattı; ailesi de atıkları ayrı kutularda toplamaya başladı.

b) Örnek cevap: Annesinin gönderdiği bez torbalar kulübün kampanyasını güçlendirdi; Zeynep başkan olarak kampanyayı daha kolay yürüttü.

c) Örnek cevap: Bir kişinin bir gruptaki rolü öteki gruplarındaki rollerini etkiler ve bu etki karşılıklıdır.

Sık hatalar: Yalnız bir yöndeki etkiyi görmek; Genelleme yerine olayı yeniden anlatmak

3. SB.5.1.2 · Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Bir kartı seçip içindeki geleneği doğru aktarır.	3
a)	Geleneği tanımanın ilişkiliye katkısını yorumlar (arkadaşını daha iyi anlama, ona ilgi ve saygı gösterme, yakınlaşma, ortak konu bulma vb.).	5
b)	Ortak bir yön belirtir (insanların bir araya gelmesi, paylaşma, yardımlaşma, misafire ve büyüklere değer verme).	2
b)	Bu ortak yönün birlikte yaşamayı güçlendirdiğini gerekçesiyle açıklar.	5

a) Örnek cevap: Kerem'in kartını seçiyorum: bayram sabahı çocuklar ev ev dolaşip bayramlaşıyor. Arkadaşları bu geleneği öğrenince Kerem'in bayramlarını nasıl geçirdiğini anlar, ona sorular sorar; aralarındaki yakınlık ve saygı artar.

b) Örnek cevap: Bütün geleneklerde insanlar bir araya gelip paylaşıyor. Farklı yörelerde olsak da birbirimize benzediğimizi görmek aramızdaki bağı güçlendirir, birlikte yaşamayı kolaylaştırır.

Sık hatalar: Kartı yalnızca yeniden yazıp ilişkiliye etkisini yorumlamamak; Farklı gelenekleri 'garip' diye nitelemek

4. SB.5.1.2 · Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme · zor

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Oyunu seçilmeyen öğrencilerin kendi kültürlerinin önemsenmediğini düşünebileceğini belirtir.	2
a)	Bunun sınıftaki birlikteliğe olumsuz etkisini yorumlar (kırgınlık, küsme, gruplaşma, gösteriye isteksiz katılma vb.).	5
b)	Farklı kültürler yer veren uygulanabilir bir çözüm önerir (ör. üç oyundan bölümlerle karma bir gösteri, her oyunun kısa tanıtımı, sırayla farklı etkinliklerde oynanması).	4
b)	Önerinin birlikte yaşamaya katkısını gerekçelendirir (herkesin kendini değerli hissetmesi, farklı kültürleri tanıma, birlikte çalışma).	4

a) Örnek cevap: Oyunu seçilmeyen öğrenciler kendi yörelerinin kültürünün önemsenmediğini düşünür, kırılır. Sınıfta gruplaşma olur, bazı öğrenciler gösteriye isteksiz katılır.

b) Örnek cevap: Gösteride bar, zeybek ve horondan birer bölüm oynanabilir; her bölümden önce bir öğrenci oyunun hangi yöreye ait olduğunu kısaca anlatabilir. Böylece herkes kendi kültürünün değer gördüğünü hisseder, öğrenciler birbirinin oyununu öğrenirken yakınlaşır ve sınıf birlikte çalışır.

Sık hatalar: Çoğunluğun kararını tek doğru çözüm saymak; Önerinin birlikte yaşamaya katkısını gerekçelendirmemek

5. SB.5.1.3 · Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Listeden bir etkinlik seçer.	2
a)	Yaşına uygun, somut bir katkı yazar (ör. ailesiyle birlikte poşetleri taşımak, eldivenle çöp toplamak, defter ve kalem getirmek, kapları doldurmak).	4
b)	Etkinliğin birlik ve beraberliğe bir etkisini yazar (komşuların tanışması, güvenin artması, kimsenin kendini yalnız hissetmemesi vb.).	4

a) Örnek cevap: Yaşlı komşulara yardımı seçiyorum. Ailemle birlikte pazara giden yaşlı komşumuzun poşetlerini taşıyım, ihtiyaç listesini yazmasına yardım ederim.

b) Örnek cevap: Komşular birbirini daha iyi tanır, yaşlılar kendini yalnız hissetmez ve mahallede güven artar.

Sık hatalar: Yaşına uygun olmayan ya da somut olmayan katkı yazmak ('para veririm' ile yetinmek); Etkiyi yalnız yardım alan kişi açısından düşünmek

6. SB.5.1.3 · Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Yardım alan kişinin onurunun korunduğunu, mahcup olmadığını belirtir.	6
b)	Okulda uygulanabilir bir "askıda" önerisi yazar (askıda kırtasiye, askıda kitap, askıda forma, askıda beslenme vb.).	3
b)	Uygulamaya kendi katkısını somut olarak yazar.	6

a) Örnek cevap: Yardım alan kişi kimseye minnet duymak ya da utanmak zorunda kalmaz; onuru korunur.

b) Örnek cevap: Okul kantininin yanına bir 'askıda kırtasiye' kutusu konabilir. Ben her ay bir defter ve iki kalem bırakır, kutunun düzenli kalmasına yardım ederim.

Sık hatalar: Uygulamayı yalnızca anlatıp önemini yorumlamamak; Katkırı somut olmayan sözlerle yazmak

7. SB.5.1.3 · Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme · zor

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Apartmanda uygulanabilir bir yardımlaşma faaliyeti önerir (ör. komşuların sırayla Emine Teyze'nin alışverişine yardım ettiği bir çizelge, apartman tanışma çayı).	5
a)	Burak'ın yaşına uygun, somut katkısını belirtir (çizelgeyi hazırlamak, poşetleri taşımak, komşulara duyuru yazmak vb.).	3
a)	Faaliyetin öteki komşuları da sürece nasıl katacağını açıklar.	2
b)	Birbirini tanımayan komşuların ihtiyaçlardan habersiz kalacağını ya da yardım istemekten çekineceğini, bu yüzden dayanışmanın zayıflayacağını açıklar.	5

a) Örnek cevap: Burak, ailesinin desteğiyle apartman girişine 'Komşumuza el verelim' duyurusu asar ve bir çizelge hazırlar. Her hafta bir komşu, Emine Teyze'nin alışverişine yardım eder; Burak da hafta sonları poşetleri yukarı taşır. Çizelgeyi gören komşular da tanışarak sıraya katılır.

b) Örnek cevap: Komşular birbirini tanımazsa kimin neye ihtiyacı olduğunu bilmez; yardıma ihtiyacı olan kişi de yardım istemekten çekinir. Böylece dayanışma zayıflar.

Sık hatalar: Köydeki olayı anlatıp apartmana uyarlamamak; Yalnız yetişkinlerin yapabileceği bir katkı önermek